

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ
"ФЕДЕРАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
УКРАЇНИ"

(Федерація роботодавців ПЕК України)

провулок Приладний, 2-А, м. Київ, 03680,

тел./факс: (044) 424-85-14

e-mail: frupek@ukr.net

06.04.2020 р № 8

Президенту України
Зеленському В.О.

Шановний Володимире Олександровичу!

Від імені Федерації роботодавців паливно-енергетичного комплексу України виказуємо Вам свою повагу та звертаємося до Вас щодо критичної ситуації, що склалася у сфері енергетики. Спотворення концепції реформ органами влади та Регулятором в процесі впровадження в дію норм Закону України «Про ринок електричної енергії» та «антикризових» заходів дедалі більше заганяють енергетику в глухий кут.

З метою протистояння поглибленню кризи звертаємо Вашу увагу на наступні проблеми.

1. Катастрофічна ситуація з фізичним балансом енергоресурсів.

З початку опалювального сезону 2019/20 рр. в Україні спостерігалось зниження споживання електроенергії та всіх енергоресурсів. У порівнянні з попереднім опалювальним сезоном споживання електроенергії в цілому за опалювальний сезон знизилось на 5,2%. Падіння попиту з боку споживачів у свою чергу призвело до зниження виробництва електроенергії на вітчизняних електростанціях та до зниження видобутку вугілля на вітчизняних шахтах.

По-пре очевидну необхідність діяти в напрямку захисту національних виробників, в державі створюються умови для збільшення імпорту енергоносіїв, внаслідок чого показники по окремим статтям імпорту склали:

- по електроенергії з РФ та Білорусі 914 млн кВт.г (у попередньому опалювальному сезоні 0);
- по енергетичному вугіллю 3 188 тис. т. (у попередньому опалювальному сезоні 2 604 тис. т);
- по газу 5,1 млрд м³ (у попередньому опалювальному сезоні - 4,0 млрд м³).

При цьому, не зважаючи на підвищення температури повітря на 2.6 °С у порівнянні з середніми багаторічними температурами, теплоелектроцентралі, які працюють на імпортному газі, диспетчеризуються у пріоритетному порядку, витискаючи з ринку виробництва електроенергії пилувугільні та атомні

енергоблоки. Споживання газу теплоелектроцентралями на ці потреби склало 1,0 млрд м³, замістивши таким чином вугілля вітчизняного видобутку.

Як результат, станом на 1.04.2020 р. створено рекордні запаси вугілля 2,8 млн тон (+79% до аналогічного періоду минулого року) та газу 7,0 млрд м³ (+79% до аналогічного періоду минулого року). Об'єктивно, накопичений газ наразі не користується попитом, адже його ціна нижча за закупівельну на світовому ринку. У свою чергу, незбалансованість паливного балансу та балансу електроенергії стають причиною зупинки українських шахт. А це призводить до втрати робочих місць та підвищення безробіття в окремих регіонах.

2. Катастрофічна ситуація з цінами на енергоресурси.

Ціни на електроенергію в Україні як для промисловості, так і для населення є одними з найнижчих в Європі. Наразі якщо у IV кварталі 2019 р. ціна на електроенергію для промисловості в Україні складала 68 євро/МВтг, то в Білорусі - 101 євро/МВтг, Болгарії (металургія) - 86 євро/МВтг, Італії (металургія) - 151 євро/МВтг.

Незважаючи на низькі ціни, Регулятор, шляхом змін Правил ОРЕ та адміністративних важелів, вжив неринкових заходів, які призвели до зниження оптової складової ціни на електроенергію з 160 коп./кВтг до 120-135 коп./кВтг у IV кварталі 2019 р. та I кварталі 2020 р.

Цілком показово, що станом на 1.04 ситуація в паливно-енергетичному комплексі України набула ознак системної кризи. Наразі, АЕС не вистачає коштів на зарплати, ТЕС не забезпечують своїм платоспроможним попитом роботу шахт, держава не в змозі виконувати свої гарантії перед виробниками з і несе іміджеві втрати, а інвестори в галузь відновлювальної енергетики дезорієнтовані.

Ситуація виглядає наступним чином:

- ДП «Гарантований покупець» має заборгованість за закуплену ним електроенергію:
  - перед АЕС на суму більше 3 млрд грн;
  - перед ГЕС на суму більше 0,5 млрд грн;
  - перед виробниками з ВДЕ більше 1 млрд грн.
- за останні 6 місяців ТЕС отримали збитки в розмірі 3,1 млрд грн;
- заборгованість Центренерго за вугілля оцінюється в 2,5 млрд грн, а Донбасенерго - в 1 млрд грн.

Ігнорування проблем що склалися, або зволікання з їх розв'язанням не покращить ситуацію, а лише поглибить кризу в енергетичній сфері.

У разі, якщо ТЕС продовжать утримувати оптові ціни на рівні 130-140 коп./кВтг, а планові об'єми виробництва АЕС в умовах зниження попиту на електроенергію під час карантину та посткоронавірусної економічної депресії не зміняться, ТЕС отримають збитки близько 12,3 млрд грн в 2020 р.

До того ж, шахти матимуть за підсумком року дефіцит у 13,3 млрд грн., а запаси вугілля до кінця квітня, навіть із урахуванням зупинки Добропільявугілля, перевищать фізичну ємність складів на ТЕС і шахтах.

Вочевидь, такий стан справ є неприйнятним ані з економічної, ані з технологічної точки зору, і призведе до вимушеного закриття усіх шахт в Україні у травні-червні цього року, а також до повної зупинки (консервації) шістьох пилувугільних електростанцій з травня на невизначений строк.

У випадку продовження дії існуючого порядку щодо надання послуг, які складають загально-суспільний інтерес, що передбачає збереження оптових цін на рівні 130-140 коп./кВтг, збереження діючого тарифу НЕК Укренерго та діючих тарифів на електроенергію для населення, курсу гривні на рівні 31,5 грн/євро по року, а також збереження планових об'ємів виробництва АЕС, ДП «Гарантований покупець» матиме дефіцит бюджету біля 20 млрд грн.

При розподілі небалансу в пропорції 50/50 між ВДЕ та АЕС недоплата обом сторонам складе по 10 млрд грн. Для АЕС це означає отримання ефективного тарифу по року у розмірі 48 коп./кВтг, що нижче операційних витрат компанії, які знаходяться на рівні 60-65 коп./кВтг.

3. Проблема з розрахунками населення за електроенергію під час карантину.

У зв'язку з розповсюдженням коронавірусу прийнято закон 530-ІХ від 17.03.2020, яким на період дії карантину і 30 днів після його закінчення передбачено заборону відключення та застосування санкцій (штрафів, пені), до побутових споживачів у разі несплати ними комунальних послуг. Ці кроки – додаткове навантаження до вже існуючих проблем. За найкращого сценарію розрахунки за електроенергію у травні-червні складуть 56% та 61% відповідно.

З метою виходу із системної кризи в енергетичній сфері, пропонуємо здійснити наступні кроки:

- переглянути Прогнозний баланс електроенергії та палива на поточний рік. Збалансувати виробництво електроенергії на пилувугільних станціях та видобуток енергетичного вугілля в Україні у 2020 р. Скорегувати плани ремонту основного обладнання теплових та атомних станцій;
- забезпечити професійне управління енергетикою, призначивши профільного міністра. Це обов'язково має бути людина, яка має досвід та розуміє специфіку роботи в сфері енергетики, а також комплексно підходить до вирішення проблем;
- з метою законодавчого забезпечення процесу виведення паливно-енергетичного комплексу з кризового стану рекомендувати керівнику комітету ВР України з питань енергетики та житлово-комунальних

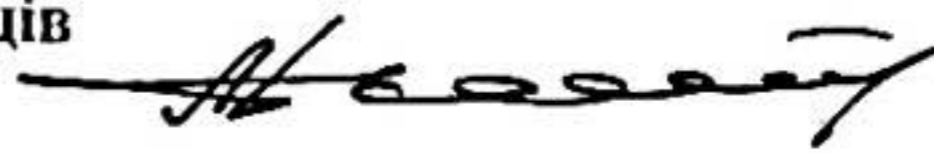
послуг зайняти державницьку позицію по захисту національних інтересів країни та вітчизняних виробників;

- скасувати штучні обмеження при наданні Державним підприємством «Гарантований покупець» заявок на Ринку на добу наперед. Зобов'язати підприємство подавати заявки за економічно обґрунтованою ціною з урахуванням повного виконання послуг що є загально-суспільним інтересом;
- скасувати обмеження по заявці АЕС та ТЕС у нічний період, які зобов'язують продавати електроенергію у збиток.
- переглянути величину та структуру тарифу НЕК Укренерго з метою забезпечення компанією виконання поточних зобов'язань та погашення існуючих боргів перед учасниками енергоринку;
- розробити графік щоквартального наближення тарифів для населення до ринкових та прийняти програму соціального захисту найбільш вразливих верств населення, а також внести відповідні зміни до Державного бюджету України на поточний рік;
- визначити джерела фінансування та заключити договори реструктуризації заборгованості за вироблену у 4 кв. 2019 р. – 1 кв 2020 р. електроенергію по об'єктам ВДЕ та АЕС;
- прийняти Закон про погашення заборгованості за електроенергію, видобуту до 1 липня 2019 р.
- прийняти комплексну програму розвитку ВДЕ до 2030 р. та затвердити графік проведення аукціонів та річні квоти на будівництво потужностей з ВДЕ.
- затвердити параметри і формат впровадження стимулюючого тарифоутворення для розподільчих компаній із запуском з 1 січня 2021 року.

З повагою

Голова Федерації роботодавців

ПЕК України

А.Татарінов